

GALA VEČER SVETOVNIH BALETNIH ZVEZD WORLD STARS OF BALLET GALA

SREDIŠČE VAŠIH DOŽIVETIJ
AT THE HEART OF YOUR EXPERIENCE

Ljubljana, **20. 6. – 3. 9. 2024**

Ustanoviteljica Festivala Ljubljana je Mestna občina Ljubljana.
The founder of the Ljubljana Festival is the City of Ljubljana.

Mestna občina
Ljubljana

Častni pokrovitelj Ljubljana Festivala 2024 je župan Mestne občine Ljubljana
Zoran Jankovič. / *The Honorary Patron of the Ljubljana Festival 2024 is the
Mayor of the City of Ljubljana Zoran Jankovič.*

Torek, 20. avgust 2024, ob 20.00
Tuesday, 20 August 2024, at 8.00 pm
Gallusova dvorana / Gallus Hall, Cankarjev dom

GALA VEČER SVETOVNIH BALETNIH ZVEZD WORLD STARS OF BALLET GALA

**Svetlana Zakharova, Artemy Belyakov,
Ksenia Ovsyanick, Dinu Tamazlacaru,
Diana Kosyreva, Dmitry Smilevski,
Tatyjana Melnyik, Motomi Kiyota,
Kristina Kretova, Igor Tsvirko**

.....

Program / Programme:

Herman Severin Løvenskiold: Pas de deux iz Silfide / from *La Sylphide*

August Bournonville, koreograf / choreographer

Zasedba / Cast: **Diana Kosyreva** (Hungarian National Ballet / Madžarski nacionalni balet), **Dmitry Smilevski** (The State Academic Bolshoi Theatre from Russia / Akademski državni Bolšoj teater iz Rusije)

Caravaggio

Bruno Moretti, Claudio Monteverdi, glasba / music

Mauro Bigonzetti, koreograf / choreographer

Zasedba / Cast: **Svetlana Zakharova, Artemy Belyakov** (The State Academic Bolshoi Theatre from Russia / Akademski državni Bolšoj teater iz Rusije)

Adolphe Adam: Pas de deux iz Gusarja / from *Le Corsaire*

Marius Petipa, koreograf / choreographer

Zasedba / Cast: **Kristina Kretova, Igor Tsvirko** (The State Academic Bolshoi Theatre from Russia / Akademski državni Bolšoj teater iz Rusije)

Androgyn

Max Richter, glasba / music

Alexander Abdukarimov, koreograf / choreographer

Zasedba / Cast: **Ksenia Ovsyanick, Dinu Tamazlacaru** (Staatsballett Berlin / Nemški državni balet)

Ludwig Minkus: Pas de deux iz Don Kihota / *from Don Quixote*
Marius Petipa, Alexander Gorsky, koreografa / *choreographers*
Zasedba / *Cast:* **Tatyjana Melnyik, Motomi Kiyota** (*Hungarian National Ballet / Madžarski nacionalni balet*)

Folia

Diego Ortiz, Krzysztof Penderecki, György Ligeti, glasba / *music*, *prir./arr.* **A. C. Pelz**

Ksenia Ovsyanick, koreografinja / *choreographer*

Zasedba / *Cast:* **Ksenia Ovsyanick** (*Staatsballett Berlin / Nemški državni balet*)

Zgodovina tanga / *History of Tango*

Ástor Piazzolla, glasba / *music*

Artemy Belyakov, koreograf / *choreographer*

Zasedba / *Cast:* **Artemy Belyakov, Svetlana Zakharova** (*The State Academic Bolshoi Theatre from Russia / Akademski državni Bolšoj teater iz Rusije*)

Boris Asafyev: Pas de deux iz Plamenov Pariza / *from Flames of Paris*

Vasily Vainonen, koreograf / *choreographer*

Zasedba / *Cast:* **Diana Kosyreva** (*Hungarian National Ballet / Madžarski nacionalni balet*), **Dmitry Smilevski** (*The State Academic Bolshoi Theatre from Russia / Akademski državni Bolšoj teater iz Rusije*)

Luminious

Max Richter, glasba / *music*

András Lukács, koreograf / *choreographer*

Zasedba / *Cast:* **Tatyjana Melnyik, Motomi Kiyota** (*Hungarian National Ballet / Madžarski nacionalni balet*)

Les Bourgeois

Jacques Brel, glasba / *music*

Ben Van Cauwenbergh, koreograf / *choreographer*

Zasedba / *Cast:* **Dinu Tamazlacaru** (*Staatsballett Berlin / Nemški državni balet*)

Aram Khachaturyan: Adagio iz Spartaka / *from Spartacus*

Yury Grigorovich, koreograf / *choreographer*

Zasedba / *Cast:* **Kristina Kretova, Igor Tsvirko** (*The State Academic Bolshoi Theatre from Russia / Akademski državni Bolšoj teater iz Rusije*)

Labod / *Swan*

Camille Saint-Saëns: Labod iz zbirke Živalski karneval, glasba
Swan from Carnival of the Animals, music

Michel Fokine, koreograf / *choreographer*

Zasedba / *Cast:* **Svetlana Zakharova** (*The State Academic Bolshoi Theatre from Russia / Akademski državni Bolšoj teater iz Rusije*)

.....

Herman Severin Løvenskiold je bil na norveškem rojen danski skladatelj, ki najbolj slovi po baletu *Silfida*, ki ga je napisal za The Royal Danish Ballet (Kraljevi danski balet) leta 1836 po naročilu slavnega baletnega mojstra in koreografa Augusta Bournonvilla, ki je za dansko gledališče ustvaril kar 63 baletov. Izmed vseh je ravno *Silfida* najbolj priljubljen, napisan pa je bil za balerino Lucile Grahn, ki je bila na premieri predstave stara zgolj 17 let.

Amerighi da Caravaggio (1571–1610) je italijanski baročni slikar, veliko časa prezrt, v 21. stoletju pa je njegova umetnost doživela preporod z množicami oboževalcev. Njegovo življenje je bilo turbulentno, vseskozi je imel težave z zakonom, bil je eden največjih slikarjev sloga *chiaroscuro*, njegove slike so šokantne, polne drame in tudi nasilja. Bil je mojster črne barve, vsaka njegova slika je na črni podlagi, bil je izjemno natančen, njegovi liki so pronicljivi, s skorajda motečimi pogledi. V istem času je ustvarjal tudi **Claudio Monteverdi** (1567–1643), največ je naredil na področju opere in cerkvene glasbe.

Gusar je balet v treh dejanjih, prvotni libreto je ustvaril Jules-Henri Vernoy de Saint-Georges po predlogi literarnega dela v verzih *The Chorsair* (*Gusar*) lorda Byrona (1814). Balet so v Opéra de Paris (Pariški operi) premierno uprizorili leta 1856 v koreografiji Josepha Mazillierja na glasbo **Adolpha Adama** in drugih skladateljev. Največ današnjih baletnih uprizoritev *Gusarja* izhaja iz koreografije baletnega mojstra Mariusa Petipe, ki jo je v drugi polovici 19. stoletja ustvaril za cesarski balet v Sankt Peterburgu. Balet vsebuje več znamenitih odlomkov, ki se izvajajo samostojno.

Max Richter, rojen leta 1966 v Nemčiji, je skladatelj, ki združuje elemente klasične glasbe in elektronike, njegova glasba govori o življenju v 21. stoletju in ga na zgovoren in evokativen način včasih tudi kritizira. Nanj je močno vplivala glasba Philipa Glassa. Pomembni so bili tudi The Clash, The Beatles in Pink Floyd; navdihnjen s skupinami, kot je Kraftwerk, je zgradil lastna analogna glasbila. Študiral je kompozicijo in klavir v Edinburgu, Londonu in Firencah pri Lucianu Beriu. Leta 2011 je napisal glasbo za film *Popolni čut* (*Perfect Sense*) Davida Mackenzieja, med katero je tudi **Luminous. Androgyn**, delo koreografa Aleksandra Abdukarimova na glasbo Maxa Richterja, temelji na grškem mitu o Hermafroditu.

Češki skladatelj in violinist **Ludwig Minkus** se je rodil na Dunaju, kjer je začel kot skladatelj baletne glasbe. Od petdesetih let 19. stoletja je deloval v Rusiji kot violinist in kmalu zaslovel kot baletni skladatelj. Zaposlil se je kot dirigent v The State Academic Bolshoi Theatre from Russia (Akademskega državnega Bolšoj Teatru iz Rusije) in nato kot baletni skladatelj v Mariinsky Theatre (Marijinem gledališču iz Sankt Peterburga). Minkus je pri nastajanju baleta **Don Kihot** sodeloval z Leom Delibesom. Balet temelji na romanu Miguela de Cervantesa. Premierno je bil izveden leta 1869 v Bolshoi Theatre.

Folia je delo koreografinje Ksenije Ovsjanik na podlagi glasbe različnih skladateljev. Naslov je vzet iz istoimenske skladbe španskega skladatelja in glasbenega teoretika **Diega Ortiza**, ki je služil neapeljskemu podkralju v času vladavin Karla V. Habsburškega in Filipa II. Španskega. **Krzysztof Penderecki** je bil eden od pionirjev poljskega sonorizma, ki je v nadaljevanju posegel po starih glasbenih idiomih in vrsteh 18. in 19. stoletja. Sloviti skladatelj in dirigent je bil priljubljen in reden gost Festivala Ljubljana. **György Ligeti** je bil prav tako v ospredju glasbene avantgarde svojega časa, vendar je vseskozi ostajal nasprotnik dogmatizma marsikaterih struj modernizma in pogosto vključeval preproste harmonije, ritmične ostinate in privlačne melodije v svojo navidezno nedostopno glasbo.

Argentinski skladatelj **Ástor Piazzolla** je razvil slog, ki je združeval tango, jazz in klasično glasbo. Tango je povezal s široko paleto drugih prepoznavnih elementov zahodne glasbe in bil pri tem tako dober, da je ustvaril nov, povsem izviren slog, ki je presegel tradicijo. Poimenoval ga je tango nuevo. Dal mu je večjo ekspresijo in zmožnost kontrastnih razpoloženskih stanj; tango v rokah Piazzolle

je postal ognjevit, melanholičen, čuten, liričen, poganjal ga je divji vrelec ritma in strastne energije.

Boris Asafjev je študiral na Konservatoriju v Sankt Peterburgu pri Nikolaju Rimskem-Korsakovu in Anatoliju Ljadovu. Bil je vpliven publicist, zagovornik sodobne glasbe in eden od ustanoviteljev sovjetske muzikologije. Prav tako je močno vplival na sovjetsko glasbo, v njegov ustvarjalni opus spadajo tri opere, številni baleti, pet simfonij, komorna glasba, med njegovimi glasbeno-gledališkimi deli pa še posebej izstopa »revolucionarni« balet iz leta 1931 z naslovom **Plameni Pariza**, ki temelji na francoski revoluciji in predstavlja tipičen primer zgodnjega sovjetskega baleta, pri katerem so skladatelji poskušali utemeljiti lastno revolucijo z vzpostavljanjem vzporednic s preteklimi velikimi svetovnimi dogodki.

Les Bourgeois, koreografija belgijskega baletnika in koreografa Bena Van Cauwenbergha, temelji na glasbi belgijskega pevca in filmskega igralca **Jacquesa Brela**, ki velja za mojstra sodobnega šansona. Med publiko je bil izredno priljubljen v rodni državi in sosednji Franciji, obenem pa je bil kljub temu, da je pisal pesmi izključno v francoščini, vpliven tudi pri umetnikih angloameriškega sveta, med njimi David Bowie, Scott Walker, Ray Charles, Nina Simone, James Dean, Brett Anderson, Alex Harvey, Marc Almond, Neil Hannon, Rod McKuen in drugi.

Za nastanek baleta **Spartak** armenskega skladatelja **Arama Hačaturijana** sta bili ključni junaška podoba Spartaka in tematika suženjske vstaje v starem Rimu, ki sta s svojim vzporednicami s tedanjo resničnostjo navdihnili skladatelja. Pisati ga je začel decembra 1941, v času druge svetovne vojne. Hačaturjanov *Spartak* sledi podvigom vodje znamenitega upora 60.000 sužnjev proti Rimljanom. Balet se ponaša z razkošnimi in bleščečimi prizori, privlačno ritmično raznolikostjo, zvočno barvitostjo in melodiko, v kateri je skladatelj estetiko zahodnoevropske glasbe organsko prepletel z orientalskimi elementi.

Živalski karneval je zoološka fantazija francoskega romantičnega skladatelja **Camilla Saint-Saënsa**. Sestavljen je iz 14 kratkih skladb. Skladatelj ni nikjer drugje pokazal toliko smisla za humor, satiro, nežnost in zvočno inventivnost, kot jih je v domiselnem nizu živalskih podob. Eden izmed najslavnejših delov je **Labod**. Lirična glasba evocira mirnost po vodi drsečega laboda, vrtinčasti motivi pa ponazarjajo labodove noge, ki ciklično zamahujejo pod vodo. Na to glasbo je bil leta 1905 narejen balet koreografa Mihaila Fokina, plesala pa je najbolj znana balerina v zgodovini plesa Ana Pavlova.

Svetlana Zaharova, ljudska umetnica Rusije, primabalerina State Academic Bolshoi Ballet from Russia, zvezda Teatro alla Scala (milanske Scale), se po petih letih vrača na Ljubljana Festival. Pri 10 letih je vstopila v koreografsko šolo v Kijevu, nato so jo povabili na Akademijo ruskega baleta Vaganova in kmalu je debitirala v Mariinsky Theatre kot 17-letno dekle, pri 18 je postala primabalerina tega gledališča. V 2001 je podpisala pogodbo z Opéra de Paris (Pariško opero), od leta 2003 pa je primabalerina Bolshoi Theatre. Je prejemnica mnogih državnih častnih nagrad in priznanj.

Artemij Beljakov, prvi plesalec Bolshoi Theatre, je leta 2010 z odliko diplomiral na Moskovski državni akademiji za koreografijo in se pridružil baletni skupini Bolshoi Theatre. Leta 2019 je z odliko magistriral na področju državnega in občinskega upravljanja, je tudi predsednik uprave neprofitne organizacije Cultural People. Podpisan je pod več koreografij, je prejemnik zlate maske, ruske državne gledališke nagrade.

Diana Kosjereva, glavna plesalka Hungarian National Ballet (Madžarskega nacionalnega baleta), je bila tam zaposlena od leta 2018 do 2023. Študirala je na Moscow State Academy of Choreography (Moskovski državni akademiji za koreografijo) in na Russian Institute of Theatre Arts (Ruskem inštitutu za gledališko umetnost), kjer je leta 2020 pridobila diplomu baletne mojstrice. Od leta 2013 do 2018 je bila solistka v Bolshoi Theatre. Prejela je številna priznanja, med drugim zlato medaljo na Grand Prix Sibirije in bronasto medaljo na Mednarodnem baletnem tekmovanju v Moskvi.

Dmitrij Smilevski je diplomiral na Moscow State Academy of Choreography (Moskovski državni akademiji za koreografijo) v razredu Mikhajla Šarkova, svojo kariero pa pričel v Bolshoi Theatre, kjer trenutno deluje kot glavni plesalec. Leta 2023 je debitiral v vlogi grofa Alberta v baletu *Giselle*, pri čemer je baletna kritičarka Tatjana Kuznecova pohvalila njegovo izjemno tehniko ter »partnersko moč«. Med njegovimi glavnimi vlogami najdemo Basilia iz baleta *Don Kihot*, Princa iz *Labodjega jezera* in *Hrestača* ter mnoge druge. Poleg številnih mednarodnih nagrad si je v letošnjem letu prislužil tudi nominacijo na Forbsovi lestvici *30 Under 30 (30 pod 30)* v kategoriji umetnosti in mode.

Ksenija Ovsjanik je kariero začela v English National Ballet (Angleškem nacionalnem baletu), kjer je pri 20 letih zaplesala svojo prvo vlogo *Giselle*. Leta 2016 se je pridružila Staatsballett Berlin (Nemškemu državnemu baletu) kot glavna balerina in nastopila v vodilnih vlogah obširnega repertoarja klasičnih in sodobnih baletov, med drugim v *Romeu in Juliji*, *Don Kihotu* in drugih. V sezoni 2019/2020 je gostovala kot stalna prva plesalka Polish National Ballet (Poljskega nacionalnega baleta). Sodelovala je z mnogimi priznanimi koreografi, kot so Nacho Duato, Aleksej Ratmanski, Aleksander Ekman, Richard Siegal in Liam Scarlett.

Dinu Tamazlacaru se je leta 2004 pridružil Staatsballett Berlin (Nemškemu državnemu baletu), kjer kot prvi plesalec deluje še danes. Svoje umetniške kvalitete razvija z bogatim repertoarjem klasičnih glavnih baletnih vlog: Siegfried v *Labodjem jezeru*, Basil v *Don Kihotu*, Romeo (John Cranko/Patrice Bart), Lenski v *Onjeginu*. Sodeluje na številnih gala predstavah po vsem svetu in redno gostuje v gledališčih, kot sta Teatro Opera di Roma (Operno gledališče v Rimu), Danza Teatro Maggio Musicale Fiorentino (Balet Gledališče Majskega glasbenega festivala iz Firenc).

Tatjana Melnjik, glavna plesalka Hungarian State Opere (Madžarske državne opere), je tam zaposlena od leta 2015. Študirala je na Državni akademiji za koreografijo v Permu. Med letoma 2006 in 2013 je bila članica Russian State Balleta (Ruskega državnega baleta), od leta 2013 je solistka Stanislavsky and Nemirovich-Danchenko Moscow Academic Music Theatre (Moskovskega akademskega glasbenega gledališča). Zvezda je bila imenovana v sezonah 2019/20 in 2022/24.

Motomi Kijota, rojen v Kjotu na Japonskem, je pri treh letih začel trenirati balet v domačem mestu. Po dveh nagradah (Japonska, New York) je prejel štipendijo za študij baleta v Stuttgartu na Šoli Johna Cranka, leta 2019 diplomiral in istega leta osvojil Grand Prix Kijev. Nato se je pridružil ansamblu Hungarian National Ballet (Madžarskega nacionalnega baleta) in leta 2023 napredoval v grand sujet.

Kristina Kretova je leta 2001 po končanem študiju na Baletni akademiji Bolšoj delala v Kremlin Ballet (Kremeljskem baletu) in Stanislavsky and Nemirovich-Danchenko Moscow Academic Music

Theatre (Moskovskem akademskem glasbenem gledališču) kot primabalerina. Leta 2010 se je pridružila ansamblu Bolshoi Theatre, postala vodilna solistka in zdaj nastopa v glavnih vlogah.

Igor Cvirko se je leta 2007 po končanem študiju na Baletni akademiji Bolšoj pridružil tej baletni družbi in leta 2021 napredoval v prvega plesalca. V njegovem repertoarju so mnoge glavne vloge pomembnih baletnih produkcij. Je prejemnik srebrne nagrade, zmagovalec moskovskega mednarodnega baletnega tekmovanja in je sodeloval v projektu Bolšoj balet ruske televizije.

.....

*Prima ballerina **Svetlana Zakharova** captivates audiences and critics with her formidable technique and sparkling dramatic interpretation of every possible role. She has been a member of the Bolshoi Ballet since 2003. Returning to the Ljubljana Festival after an interval of five years, she will be joined by colleagues **Artemy Belyakov**, who joined the Bolshoi after graduating from the Bolshoi Ballet Academy and winning second prize at the Young Ballet Artists Competition in Krasnoyarsk in 2010, **Kristina Kretova**, a member of the company since the 2011/12 season, and **Igor Tsvirko**, a principal dancer of the Bolshoi Ballet since 2022. Also appearing will be **Ksenia Ovryanick** and **Dinu Tamazlacaru**, members of Staatsballet Berlin and **Tatyjana Melnyik** and **Motomi Kiyota**, members of the Hungarian National Ballet since, respectively, 2015 and 2019, **Diana Kosyreva** from Hungarian National Ballet and **Dmitry Smilevski** member of the Bolshoi Theatre. Over the two halves of the evening, the dancers will present a selection of some of the most stunning excerpts from classical and romantic ballet, as well as works from the 20th and 21st centuries. The Ljubljana audience will be treated an excerpt from La Sylphide by Herman Severin Løvenskiold, Mauro Bigonzetti's Caravaggio, with music by Bruno Moretti based on the music of the Renaissance composer Claudio Monteverdi; Luminous by the post-minimalist Max Richter; a fragment of a classical ballet by Adolphe Adam, choreography Androgyn to postmodernistic Max Richter and romantic excerpt by Ludwig Minkus. The programme will continue after the interval with Folia by Ksenia Ovryanick to the music of Diego Ortiz, Krzysztof Penderecki and György Ligeti, History of Tango by the Argentinian musical revolutionary Astor Piazzolla and excerpts by revolutionary russian ballet by Boris Asafyev, Jacques Brel's chansons and fragments from Khachaturian's heroic Spartacus and the romantic repertoire as represented by Camille Saint-Saëns.*

Metka Sulič, Jan Prepadnik

Izdal / Published by: **FESTIVAL LJUBLJANA**, avgust / August 2024
Zanj / For the Publisher: **DARKO BRLEK**, direktor in umetniški vodja,
častni član Evropskega združenja festivalov / General and Artistic
Director, Honorary member of the European Festivals Association
Besedila / Texts: **METKA SULIČ** in **JAN PREPADNIK**

Prevod / Translation: **AMIDAŠ, d. o. o.**

Oblikovanje / Design: **ART DESIGN, d. o. o.**

Tisk / Print: **TISKARNA PARA d.o.o**

ljubljanafestival.si

www.facebook.com/ljubljanafestival

www.instagram.com/festival_ljubljana/

www.youtube.com/user/TheFestivalLjubljana

www.linkedin.com/company/festival-ljubljana

www.tiktok.com/@ljubljanafestival

Glavni sponzor / General sponsor:

Sponzorji 72. Ljubljana Festivala / Sponsors of the 72nd Ljubljana Festival:

Sponzorji posameznih prireditev / Sponsors of the individual events:

Glavni medijski sponzor / General media sponsor:

Medijski sponzorji / Media sponsors:

Partnerji Ljubljana Festivala / Ljubljana Festival partners:

Uradna vina / Official wines:

Prijatelji Festivala Ljubljana / Friends of Ljubljana Festival:

Uradni prevozniki / Transport partners:

Vstopnice / Tickets: ljubljanafestival.si, Eventim, blagajna Križank Križanke Box Office, bencinski servisi / gas stations

Več informacij / More information: ljubljanafestival.si

Festival Ljubljana si pridržuje pravico do sprememb v programu in prizoriščih.
The Ljubljana Festival programme and venues are subject to change.